

Taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toimintavuonna 1964

Tässä kertomuksessa käsitellään lähinnä tutkimuslaitoksen ulospäin suuntautuvaa toimintaa, tieteellisiä töitä sekä henkilö-
kunta-asioita tavanomaisten pankin toimintaan liittyvien tehtävien
jäädessä vähemmälle huomiolle.

Kertomusvuoden aikana laitoksen ulospäin suuntautuva toiminta
oli edellisvuotista vilkkaampaa. Etenkin rahamarkkinoiden kehittä-
misongelmat, kauppa- ja kehityskonferenssin valmistelut sekä Ta-
lousneuvoston lähivuosien kasvupoliittisen mietinnön kirjoittami-
nen edellyttivät runsaasti työtunteja. Vuoden aikana laitoksen
tutkijat julkaisivat yli kolmekymmentä tieteellisluonteista artik-
kelia, minkä lisäksi tutkijoiden opinnot ovat edistyneet tyydyttä-
väällä tavalla. Laitoksen henkilökunnassa tapahtui vuonna 1964
eräitä muutoksia.

Julkaisut

Monthly Bulletinia julkaistiin vuoden aikana entisessä muodos-
saan. Pääkirjoituksissa on käsitelty liikevaihtoverotuksen uudis-
tusta, MERA-ohjelmaa sekä ajankohtaista taloudellista kehitystä.
Taka-artikkeleissa on kosketeltu Suomen Pankin toimintaa, esityksiä
suhdannepoliittisiksi laeiksi, valtion yritystoimintaa, taloudel-
lista kehitystä, ulkomaankauppaa, maksutasetta, työllisyyspolitiik-
kaa, metalliteollisuutta, valtiontaloutta, kansantuloa, työeläke-
järjestelmää sekä teollisuuden sosiaalikulustannuksia.

Vuonna 1964 Monthly Bulletinia julkaistiin 12 numeroa. Huhti-,
kesä-, elo-, syys- ja lokakuussa lehti ilmestyi 28 sivuisena ja
muina kuukausina 24-sivuisena. Painos oli tammi-huhtikuussa 4 900
kpl kuukaudessa ja sen jälkeen 5 000 kpl kuukaudessa.

Suomen Pankin vuosikirja 1963 (44. vuosikerta) julkaistiin entisessä asussaan. Kirjan suomenkielinen painos oli 650 kpl, ruotsinkielinen 350 kpl ja englanninkielinen 975 kpl eli painos yhteensä 1 975 kpl.

Tutkimuslaitoksen julkaisujen A-sarjassa julkaistiin Taloudellisia Selvityksiä 1964, joka sisälsi seuraavat kirjoitukset: valtiot. lis. Erkki Laaton "Suomen ja kilpailevien maiden markkinaosuuksien kehityksestä Iso-Britannian ja EEC-maiden selluloosan ja paperin tuonnissa", valtiot. lis. Markku Puntilan "Osamaksukaupasta ja sen tilastoinnista", valtiot. kand. Erkki Pihkalan "Keskinäisen taloudellisen avun neuvosto", valtiot. kand. Pertti Kukosen ja valtiot. kand. Pekka Lahikaisen "Kalenterivaihtelut taloudellisissa aikasarjoissa" sekä osastopäällikkö Torgny Lindgrenin "Varhaisia suunnitelmia pankin perustamiseksi Suomeen". Niteen suomenkielinen painos oli 1 000 kpl ja ruotsinkielinen 400 kpl. Ruotsinkielinen painos ilmestyi vuonna 1965.

B-sarjassa ei vuoden 1964 aikana ilmestynyt julkaisuja.

C-sarjassa ilmestyi professori Nils Meinanderin teoksen suomenkielinen laitos "Sataviisikymmentä vuotta rahapolitiikkaa. Suomen Pankki 1811-1961". Suomennoksen suoritti valtiot. kand. Kimmo Kara. Painos oli 800 kpl.

D-sarjassa julkaistiin seuraavat monisteet:

D:2 "The Index Clause System in the Finnish Money and Capital Markets". Monisteen laati kauppatiet. kand. Sirkka Hämäläinen vuonna 1960 ilmestyneen yhteiskuntatiet. lis. Jussi Linnamon kirjoittaman monisteen pohjalta. Monisteen määrä oli 250 kpl.

D:3 J.J. Paunion tutkielma "Adjustment of Prices to Wages". Monisteen määrä oli 350 kpl.

Suomen Obligaatiokirja 1963 julkaistiin yhtenä suomen-, ruot-

sin- ja englanninkielisenä painoksena. Se sisälsi tiedot vuoden 1963 aikana liikkeeseen lasketuista obligaatiolainoista. Sivumäärä oli 29 ja painos 500 kpl.

Tutkimuslaitos on edelleen osallistunut Eduskunnan pankkivaltuusmiesten kertomuksen ja Suomen Pankin vuosikertomuksen laadintaan sekä hoitanut jälkimmäisen julkaisun jakelun.

Informaatio ja tilastot

Tutkimuslaitos on kuten aikaisemminkin avustanut johtokuntaa hankkien sen käyttöön tarvittavaa aineistoa, laatinut muistioita ja selvityksiä sekä suorittanut pääjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten antamia erikoistehtäviä.

Tutkimuslaitos on informoinut kansainvälisiä rahalaitoksia ja järjestöjä Suomen taloutta koskevissa kysymyksissä sekä toimittanut niille niiden julkaisuissa ja tutkimuksissa tarvittavaa aineistoa. Täällä käyneille IMF:n ja IBRD:n delegaatioille on annettu selvitysapua. Tietoja on edelleen annettu ulkomaisille pankeille, tutkijoille jne. Kotimaassa on tietoja toimitettu Tilastolliselle päätoimistolle sekä muille valtion virastoille ja laitoksille, pankeille, tutkijoille jne.

Laitoksen säännöllisiä tilastotöitä ovat olleet Suomen Pankkia ja rahamarkkinoita koskevat tilastot, maksutaseen laatiminen, luottovolyymilaskelmat ja luottomarkkinatilasto, maksuvälinevarantotilasto, osamaksuluottotilasto sekä valtion velkaa ja valtion kassa-asemaa koskevat puhdistuslaskelmat. Luottomarkkinoita, luottovolyymia ja maksuvälinevarantoa koskevat tilastot on julkaistu Taloudellisissa Selvityksissä.

Suhdannekehityksen seuraaminen ja ennustaminen

Taloudellista kehitystä koskeva arvio on johtokunnan käyttöä varten laadittu neljästi vuodessa; kaksi näistä raporteista sisäl-

tää suhdanne-ennusteen vuodeksi eteenpäin ja kaksi ns. väliraporttia selvittää edellisen ennusteen toteutumista. Suhdanneanalyysiin ovat liittyneet myös toukokuussa ja lokakuussa suoritettut investointikyselyt.

Perustilastojen muokkaamisessa suhdanneanalyysia ja ennusteita varten on käytetty tutkimuslaitoksessa kehitettyjä aikasarja-analyysimenetelmiä ja tietokoneohjelmia. Tulosten havainnollistamiseksi suunniteltiin erityinen 86 sivuinen moniste "Kuvioesitys taloudellisesta kehityksestä. Kausivaihteluista puhdistettuja tilastosarjoja vuosilta 1952-1964". Tämä moniste on maaliskuusta lähtien jaettu kuukausittain Suomen Pankin johtokunnalle ja sihteerille, Tutkimuslaitoksen henkilökunnalle, Valtiovarainministeriön kansantalousosastolle sekä Tilastolliselle päätoimistolle. Kuvioesitys on osittain korvannut tutkimuslaitoksessa aikaisemmin tehdyt kuukausittaiset taloudelliset katsaukset.

Tietokoneiden käyttö

Tietokoneiden käytössä siirryttiin vuonna 1964 uuteen vaiheeseen Suomen Pankin IBM 1440 -tietokoneen saavuttua elokuussa. Tieteellisten tehtävien FORTRAN IV -ohjelmointijärjestelmää ei tietokoneen valmistajan kuitenkaan onnistunut saada täysin käyttökelpoiseksi vuoden aikana, mistä syystä tutkimuslaitos käytti edelleenkin pääasiassa IBM:n 1620 ja Suomen Kaapelitehtaan Elliot 803 -tietokoneita. Suomen Pankin konetta käytettiin vuoden lopulla, jolloin päästiin kokeilemaan sille tehtyjä tilastomatemattisia ohjelmia.

Vuoden aikana olivat ennusteita varten tehtyjen aikasarja-analyysien kustannukset 4 666 mk, uusien ohjelmien kokeilemisesta aiheutuneet kustannukset 3 132 mk ja tutkijoiden tutkimustöihin välittömästi liittyvien laskutöiden kustannukset 2 612 mk, yhteensä 10 410 mk. Loka-joulukuussa voitiin käyttää IBM:n 1620 -konetta

ilman korvausta edellä mainitun FORTRAN -järjestelmän viivästymisen takia. Suomen Pankin konetta käytettiin loka - joulukuun aikana 100 - 120 tuntia.

Ohjelmien kirjoittamista ja kokeilemista, uusien sovellusten suunnittelua ja koulutustoimintaa jatkettiin ja tehostettiin entisestään. Maisteri Kukkonen ohjelmoi IBM 1620 ja 1440 -tietokoneille aikasarja-analyyseja. Luonnont. kand. Heiskanen ohjelmoi vuoden lopulla regressioanalyysin Suomen Pankin koneelle. Tämä ohjelma muodostaa runko-osan suunnitellusta tilastomatematisesta yleisohjelmasta.

Kesäkuussa järjestettiin Suomen Pankissa IBM:n koulutusosaston toimesta tieteellisten laskentatehtävien FORTRAN -kurssi. Kurssille osallistui 15 henkilöä, tutkimuslaitoksen tutkijoiden ja aktuaarien lisäksi 3 henkilöä pankin muilta osastoilta ja 2 setelipainosta.

Tietokoneiden käytöllä on voitu viime vuosien aikana rationalisoida sekä tutkijoiden ja aktuaarien että konttorihenkilökunnan suorittamaa tilastotietojen käsittelyä ja laskutyötä. Suuri merkitys tietokoneiden käytöllä on ollut myös empiiriselle taloustieteelliselle tutkimustyölle, missä on siirrytty enenevässä määrässä ekonometristen menetelmien käyttämiseen.

Kirjasto

Tutkimuslaitoksen hoitamaan Suomen Pankin kirjastoon luettelointiin vuoden 1964 aikana 414 teosta, joten vuoden lopussa nidos-ten määrä oli 13 942. Uusista nidoksista oli 227 ostettuja ja 187 vaihto- ja lahjakappaleina saatuja koti- ja ulkomaisia teoksia. Kirjastoon saapui säännöllisesti 66 kotimaista ja 74 ulkomaista aikakauslehteä ja -kirjaa sekä 5 ulkomaista ja 15 kotimaista sanomalehteä. Lisäksi saatiin useista aikakauslehdistä irrallisia nu-

meroita, jotka on sijoitettu arkistoon tai lahjoitettu muihin kirjastoihin.

Tutkimustoiminta ja opinnot

Tri Valvanne julkaisi Uudessa Suomessa (10.9., 16.9., 25.9.) artikkelisarjan "Budjettipolitiikkamme uudistusten tarpeessa", joka ilmestyi myös eripainoksena. Yhdessä kauppatiet. lis. Lassilan kanssa hän julkaisi seuraavat artikkelit: "Leimaverotus ja rahamarkkinain kehittämispyrkimykset", Osuuskassojen Taloudellinen Katsaus 3/1964; "Rahoitusmarkkinaimme uudistustarve rahansijoittajain kannalta", KOP:n Taloudellinen katsaus 4/1964; "Yritysten verotus ja rahoitusmarkkinoiden kehittäminen", Liiketaloudellinen aikakauskirja 4/1964.

Tri Paunio on jatkanut suhdanneteoreettisen tutkimuksensa viimeistelyä. Julkaisuja: "Palkkojen nousun vaikutus hintoihin", Kansantaloudellinen Aikakauskirja 2/1964, myös englanninkielisenä Tutkimuslaitoksen D-sarjassa "Adjustment of Prices to Wages"; "Rahanarvo", Yhteiskuntatieteellinen käsikirja II; "Kansantuotteen kasvu talouspolitiikan tavoitteena", Uusi Suomi 30.12.

Tri Helelä julkaisi "Kauppaa ja kasvua", Kansantaloudellinen Aikakauskirja 4/1964 sekä monisteen "UNCTAD: Kertomus kolmannen komitean toiminnasta" yhdessä lis. Vartiaisen kanssa.

Lis. Laatto on jatkanut väitöskirjatutkimustaan aiheesta "Itäkauppa Suomen kansantaloudessa toisen maailmansodan jälkeen". Julkaisutoiminta: "Suomen ja kilpailevien maiden markkinaosuuksien kehityksestä Ison-Britannian ja EEC-maiden selluloosan ja paperin tuonnissa", Taloudellisia Selvityksiä 1964; "Ulkomaankauppa Suomen kasvukehityksessä", Taloustieteellisen Seuran vuosikirja 1964.

Lis. Korpelainen, joka jatkoi opiskelujaan Illinoisin yliopistossa Yhdysvalloissa, on palattuaan kotimaahan 20.6. aloittanut

väitöskirjatyönsä "Tutkimus kestokulutushyödykkeiden kysynnästä".

Maist. Kukkonen on pääasiallisesti keskittynyt tietokonesuunnitteluun ja ohjelmointiin. Tämän ohella hän on jatkanut kausivaihtelu- ja aikasarja-analyysimenetelmiin liittyviä tutkimuksiaan. Julkaisutoiminta: yhdessä maist. Lahikaisen kanssa "Kalenterivaihtelut taloudellisissa aikasarjoissa", Taloudellisia Selvityksiä 1964.

Lis. Vartiainen on aloittanut finanssipolitiikkaa 1950-luvulla käsittelevän väitöskirjatyön. Julkaisutoiminta: "Rahamarkkinoiden kriisi - syitä ja seurauksia", KOP:n Taloudellinen katsaus 1/1964; "The Finnish Economy in 1963", Bank of Finland Monthly Bulletin 4/1964; "Public Finance in 1963", Bank of Finland Monthly Bulletin 9/1964; "Schneider ei hellitä", Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1/1964; "Valtiontaloutta läheltä ja kaukaa", Kansantaloudellinen Aikakauskirja 2/1964; "UNCTAD: Kertomus kolmannen komitean toiminnasta", moniste yhdessä tri Helelän kanssa; "Hintaindeksien käytöstä", Suomen Säästöpankkilehti, lokakuu 1964.

Lis. Puntila saattoi päätökseen lisensiaattitutkimuksensa "Likvidien varojen kysyntä ja yleisön likviditeetin kehitys Suomessa vuosina 1948-1962". Työ julkaistaan monisteena Tutkimuslaitoksen D-sarjassa. Julkaisutoiminta: "Osamaksukaupasta ja sen tilastoinnista Suomessa", Taloudellisia Selvityksiä 1964.

Maist. Kailasvuori on jatkanut lisensiaattitutkimustaan aiheesta "Maksutaseen tasapainottumismekanismi ja likvidien varojen kansainväliset liikkeet". Julkaisutoiminta: "Finland's Balance of Payments in 1963", Bank of Finland Monthly Bulletin 6/1964.

Maist. Lindblom on jatkanut investointisuunnitelmia koskevaa lisensiaattitutkimustaan. Julkaisut: "Investointikysely teollisuudestamme - metodi ja tuloksia", Teollisuusliitto tiedottaa

2/1964; "Onko investointiteoreettinen kysymyksenasettelu muuttumassa", Kansantaloudellinen Aikakauskirja 3/1964.

Maisteri Molander saattoi päätökseen lisensiaattitutkimuksensa "Inflaatioprosessi kvantitatiivisen mittauksen kohteena". Työ julkaistaan monisteena Tutkimuslaitoksen D-sarjassa. Hän aloitti EFTA-tullinalennusten hintavaikutuksia koskevan tutkimuksen laatimisen. Työ muodostaa osan kaikissa EFTA-maissa suoritettavasta selvityksestä.

Lis. Pihkala saattoi päätökseen lisensiaattitutkimuksensa "Rautateollisuutemme murrosvaihe v. 1880-1914. Erityisesti huomioonottaen vientimahdollisuudet Venäjälle". Julkaisutoiminta: "Finnish Iron and the Russian Market 1880-1914", Scandinavian Economic History Review 2/1964; "Keskinäisen taloudellisen avun neuvosto", Taloudellisia Selvityksiä 1964.

Maist. Hämäläinen laati D-sarjan julkaisun "The Index Clause System in the Finnish Money and Capital Markets".

Maisteri Lahikainen sai valmiiksi laudaturtyönsä "Kalenterivaihtelut taloudellisissa aikasarjoissa". Julkaisuja: Yhdessä maisteri Kukkosen kanssa "Kalenterivaihtelut taloudellisissa aikasarjoissa", Taloudellisia Selvityksiä 1964.

Vuoden kuluessa valtiot. lisensiaattitutkinnon suorittivat maisterit Puntila ja Pihkala. Ekon. Hämäläinen valmistui kauppatiet. kandidaatiksi ja yliopp. Lahikainen valtiot. kandidaatiksi. Tutkimusassistentit Nars, Puumanen, Sivander ja Heiskanen ovat paitsi osallistuneet selvitystyöhön jatkaneet opintojaan. Ekonomi Sivander sai valmiiksi laudaturtyönsä "Ulkomaankaupan substituutiojoustojen teoriasta ja mittaamisesta" ja yliopp. Heiskanen valmistui luonnontieteiden kandidaatiksi. Herra Ketola on aloittanut opiskelunsa valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Hän kirjoitti

Monthly Bulletiniin 5/1964 artikkelin "Finland's foreign trade in 1963". Maisteri Bredenberg on jatkanut vakuutustoimintaa koskevia tutkimuksiaan, ja hän kirjoitti Monthly Bulletiniin 11/1964 taka-artikkelin "The employment pensions scheme in Finland".

Vuodesta 1957 saakka toiminnassa ollut tutkijoiden seminaari kokoontui edelleen kertomusvuoden aikana lauantaisin ennen virka-ajan alkua.

Tutkijat ovat lisäksi osallistuneet taloudelliseen informaatiotyöhön pitämällä mm. esitelmiä taloudellisia kysymyksiä käsittelevistä aiheista, esiintymällä radiossa sekä avustamalla sanomalehtiä sekä taloudellisia julkaisuja. Helmikuussa tutkijat suorittivat matkan Turkuun, jossa tutustuttiin korkeakouluihin ja paikallisiin teollisuuslaitoksiin. Isäntänä toimineen Turun korkeakoulujen yhteiskunnallis-taloudellisen tutkimusyhdistyksen järjestämässä tilaisuudessa tutkijat pitivät joukon taloudellista tilannetta koskevia esitelmiä.

Komiteat ja toimikunnat sekä ulkomaiset kokoukset

Tri Valvanne on toiminut Talousneuvoston varajäsenenä (tri Rossin henkilökohtainen varamies) 7.6. alkaen, elinkeinovapausneuvoston jäsenenä 1.7. alkaen ja Puolustustaloudellisen suunnittelukunnan rahoitusjaoston puheenjohtajana 8.10. alkaen. Tri Valvanne osallistui Suomen valtuuskunnan jäsenenä Euroopan Taloudellisen Komission 19. yleiskokoukseen Genèvessä 23-29.4.

Tri Paunio oli kasvutoimikunnan varapuheenjohtajana ja jäsen toimikunnassa, joka valmisteli Suomen osallistumista ECE:n Senior Advisers-kokoukseen. Tri Paunio oli YK:n Kauppa- ja kehityskonferenssissa Genèvessä Suomen valtuuskunnan asiantuntijana 3.5.-14.5. sekä osallistui Zürichissä 7.9.-11.9. pidettyyn "Joint European Conference of the Institute of Management Sciences and the

Econometric Society"- nimiseen kokoukseen.

Tri Helelä oli Talousneuvoston pääsihteerinä 1.1.-19.3. sekä uudelleen 1.7. lukien. Hän oli edelleen Suomen osallistumista YK:n kauppaja- ja kehityskonferenssiin valmistelevan toimikunnan jäsen, hintaneuvottelukunnan jäsen, kehitysmaiden kaupan ja kehitykseen liittyviä kysymyksiä käsittelevän toimikunnan jäsen sekä nimitettiin YK:n 19. yleiskokoukseen osallistuvan Suomen valtuuskunnan jäseneksi. Tri Helelä osallistui New Yorkissa 1.2.-15.2. pidettyyn YK:n kauppaja- ja kehityskonferenssin valmistavan komitean kolmanteen kokoukseen huomioitsijana ja oli Suomen valtuuskunnan jäsenenä Genèvessä 23.3.-15.6. pidetyssä YK:n kauppaja- ja kehityskonferenssissa. Edelleen hän osallistui 16. ja 17. päivänä kesäkuuta Genèvessä EFTA -sihteeristön järjestämään asiantuntijakokoukseen, jossa käsiteltiin tullinalennusten hintavaikutuksia koskevan tutkimuksen suorittamista.

Lis. Laatto oli jäsenenä työllisyyskertomuskomiteassa sekä varajäsenenä hintaneuvottelukunnassa ja toimikunnassa, joka valmisteli Suomen osallistumista YK:n kauppaja- ja kehityskonferenssiin. Lis. Laatto nimitettiin 15.10.1964 lähtien Kulkulaitosten koordinaatiryhmän suomalaisen asiantuntijaelimen jäseneksi. Hän osallistui Suomen valtuuskunnan jäsenenä Genèvessä 2.11.-7.11. pidettyyn ECE:n Senior Economic Advisers-kokoukseen.

Lis. Korpelainen oli Talousneuvoston toisena sihteerinä 1.7.1964 lukien.

Lis. Vartiainen oli kasvututkimustoimikunnan sihteerinä ja Puolustustaloudellisen suunnittelukunnan rahoitusjaoston sihteerinä sekä Valtion Tietokonekeskuksen perustaman, valtion tilinpidon koneistamista tutkivan neuvottelukunnan jäsenenä. Lis. Vartiainen oli YK:n kauppaja- ja kehityskonferenssissa Suomen valtuus-

kunnan asiantuntijana 12.5.-12.6. välisen ajan sekä osallistui 14.9.-17.9. Institut International des Finances Publiques'n vuosikonferenssiin Budapestissa.

Maisteri Kukkonen esitelmöi 10. pohjoismaisessa tilastokokouksessa Kööpenhaminassa 27.8.-29.8. ja osallistui Zürichissä pidettyyn "Joint European Conference of the Institute of Management Sciences and the Econometric Society" -nimiseen kokoukseen 7.9.-11.9. ja edelleen 17.11.-20.11. Blaricumissa Hollannissa pidettyyn kokoukseen "Symposium on Econometrics".

Lis. Puntila on toiminut pankkilakikomitean sihteerinä.

Maisteri Molander osallistui Genève'ssä 16. ja 17. päivänä kesäkuuta järjestettyyn EFTA-tullinalennuksia tutkivan työryhmän kokoukseen.

Tieteelliseen toimintaan liittyvistä tehtävistä mainittakoon, että tri Valvanne on ollut Kansantaloudellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsenenä. Tri Paunio nimitettiin Helsingin Yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan dosentiksi 1.2.1964, minkä lisäksi hän on avustanut kansantaloustieteen ruotsinkielisen professuurin hoidossa ja toiminut Kansantaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittajana. Tri Helelä ja lis. Laatto avustivat kevätlukukaudella Svenska Handelshögskolan'issa kansantaloustieteen professuurin hoidossa. Lis. Vartiainen luennoi Kuopion kesäyliopistossa kansantaloustieteen peruskurssin ja on toiminut Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimitussihteerinä. Maist. Kukkonen on ollut Taloustieteellisen Seuran ja Suomen Tilastoseuran johtokunnan jäsenenä.

Henkilökunta

Tri Valvanne toimi eduskunnan pankkivaltuusmiesten määräyksestä johtokunnan vt. jäsenenä syyskuun 24 päivästä alkaen.

Lis. Laatonle myönnettiin virkavapautta lokakuun 16 päivästä lukien siksi ajaksi, jonka hän toimii kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön asettaman kulkulaitosten koordinoitiryhmän jäsenenä.

Lis. Korpelainen oli virkavapaana kesäkuun loppuun asti. Hän oli kesäkuun 26 päivästä 1963 lukien Fulbright-stipendiaattina Illinoisin yliopistossa Champaign'issa.

Lis. Puntila, joka marraskuun 25 päivänä suoritti valtiotieteen lisensiaatin tutkinnon, siirrettiin lisensiaattiportaaseen joulukuun 1 päivästä.

Maist. Pihkala oli virkavapaana huhtikuun 8 päivästä lokakuun 7 päivään, jonka ajan hän oli YK:n turvaamistehtäviin lähetetyissä suomalaisissa valvontajoukoissa pataljoonan tiedotusupseerina.

Kandidaattiportaaseen siirrettiin toukokuun 1 päivästä maist. Hämäläinen, joka huhtikuun 14 päivänä suoritti kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon, ja kesäkuun 1 päivästä maist. Lahikainen, joka toukokuun 27 päivänä suoritti valtiotieteen kandidaatin tutkinnon.

Ylimääräisiksi tutkijoiksi otettiin ekonomi Kari Puumanen helmikuun 17 päivästä ja luonnontiet. kand. Raimo Heiskanen maaliskuun 1 päivästä.

Nti Yvonne Lukey, B.Sc.(Econ.), otettiin syyskuun 1 päivästä tutkimuslaitoksen palvelukseen englanninkielisten tekstien tarkastajaksi.

Palveluksesta erosivat konttoriapulainen rva Venho maaliskuun 1 päivästä siirtyen työkyvyttömyyden perusteella eläkkeelle, konttoriapulainen rva Vallila syyskuun 1 päivästä ja kanslisti rva Peränen kertomusvuoden lopussa. Viimeksimainitun tehtäviä hoitamaan siirrettiin tutkimuslaitokseen nti Katri Huttunen joulukuun 9. päivästä.

Tutkimuslaitoksen toimenhaltijain lukumäärä, virkavapaana olevat sekä asiatyöt mukaanluettuina, oli vuoden lopussa 44.

19.2.1965